

Stuur Afghanen niet terug naar onveilig Afghanistan

[Opinie](#) 31 januari 2018

Hoeveel aanslagen en burgerdoden zijn er nodig om die boodschap bij politici door te laten dringen?

Wat activisten en hulporganisaties al jarenlang moeite kost, lukte terroristen deze maand weer binnen een paar minuten: Afghanistan wereldwijd in het nieuws krijgen. Met de [aanslagen](#) op het Intercontinental Hotel in Kaboel, op het kantoor van Save the Children in Jalalabad en in het centrum van de hoofdstad was Afghanistan voorpaginanieuws. Vier aanslagen in een week tijd.

cc-foto: Unicef

Het bevestigt wederom dat Afghanistan onveilig is, een half jaar nadat een [rapport](#) van de Secretaris-Generaal van de VN al meldde dat het land nog geen “post-conflict situatie” had bereikt. Dat oordeel doet wederom de wenkbrauwen fronsen over het besluit om in 2014 de International Security Assistance Force (ISAF) te beëindigen en de meeste soldaten terug te trekken. Deze merkwaardige beslissing is vorig jaar niet voor niets al enigszins gecorrigeerd doordat president [Trump](#) en de [NAVO](#) besloten om weer meer troepen naar Afghanistan te sturen.

Nog merkwaardiger, echter, is het besluit om uitgeprocedeerde Afghaanse asielzoekers terug te blijven sturen naar een land dat op alle vlakken de afgelopen jaren [onveiliger](#) is geworden. De Talibaan hebben meer [controle](#), Islamitische Staat aanhangers [rukken nu ook in het noorden](#) op, en het aantal burgerslachtoffers is sinds 2009 [verdubbeld](#).

Deze zorgwekkende informatie wordt genegeerd door Europese regeringen. Vier dagen na de aanslag op het Intercontinental Hotel, waarbij zowel Afghaanse als buitenlandse slachtoffers vielen, landde er in Kaboel een vliegtuig met ongeveer 70 uitgeprocedeerde asielzoekers uit Duitsland. Bovendien [daalt](#) het aantal succesvolle asielaanvragen aanzienlijk in landen als Zweden, Finland en Duitsland. In Nederland sneuvelde in december vorig jaar een [motie](#) van

Kamerlid Jasper van Dijk (SP) om besluiten over asiel en uitzettingen tijdelijk stop te zetten voor Afghanistan gezien het feit dat “Afghanistan vanwege oorlog en aanslagen zeer onveilig is.” Dezelfde maand werd zelfs een vergelijkbare [motie](#) om tijdelijk geen kinderen terug te sturen verworpen. Ook in [Noorwegen](#) was er geen Kamermeerderheid voor een tijdelijke stopzetting.

Als Afghanen terug willen naar hun land, dan is dat hun recht. Maar als zij dat niet willen, is er voorlopig alle reden om ze niet terug te sturen zolang een veilige en waardige terugkeer niet mogelijk is.

Naast de zorgelijke praktijk van toenemende gedwongen terugkeer, zetten landen steeds meer middelen in om Afghanen vooral in Afghanistan te houden. Europese landen werken met het Afgaanse ministerie van Vluchtelingen en Repatriëring aan negatieve informatiecampagnes die Afghanen vooral bang moeten maken om het land te verlaten. Terwijl Afghanen juist goede, betrouwbare informatie nodig hebben die hun in staat stelt om een weloverwogen keuze te maken over het al dan niet verlaten van het land. Afghanen hebben namelijk, net als ieder andere wereldburger, het recht om hun land te verlaten of te ontvluchten.

Deze afschrikkampagnes zijn, los van het immorele karakter, ook totaal niet effectief. Afghanen zullen hun land blijven verlaten zolang het conflict voortduurt en de situatie elders beter is. Tot slot hebben veel Afghanen, net als Nederlanders, de wens om in het buitenland een baan te zoeken of een studie te volgen.

Problematisch is ook dat terugkerende Afghanen het risico lopen om in eigen land wederom ontheemd te raken vanwege het aanhoudende geweld. Volgens een [recent rapport](#) van de Norwegian Refugee Council (NRC) gebeurt dit maar liefst in zeven van de tien gevallen. Het nieuwste Oxfam rapport [“Returning to Fragility”](#) laat zien hoe het grote aantal terugkerende Afghanen (ruim 2,3 miljoen sinds januari 2015) zorgt voor meer fragiliteit. Het zorgt ook voor meer druk op de schaarse middelen en gebieden waar ze uiteindelijk terecht komen. In sommige gebieden, waaronder Kunduz, komen ze letterlijk in oorlogsgebied terecht. Zolang het zo onveilig blijft, zullen teruggestuurde Afghanen een poging wagen om hun land weer te verlaten.

Omdat vluchten en migreren door Europese landen steeds moeilijker wordt gemaakt, betalen families nu enorme bedragen aan mensensmokkelaars en riskeren mensen letterlijk hun leven. Dit kan en moet anders. Laat Afghanen in Nederland studeren en werken, en zo een bijdrage leveren aan zowel hun eigen toekomst als aan onze samenleving. Zorg dat mensen op een effectieve en menselijke manier kunnen migreren. En vooral: stuur mensen niet terug naar een land dat overduidelijk zeer onveilig is. Hoeveel aanslagen en burgerdoden zijn er nodig om die boodschap bij politici door te laten dringen?

Dr. Jorrit Kamminga is beleidsadviseur voor Oxfam Novib in Afghanistan en visiting fellow aan Instituut Clingendael